Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2022-02-16

RS 2020-0953

Regionstyrelsen

Motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om införande av neutral klädkod i Region Stockholms verksamheter

Föredragande regionråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Gabriel Kroon (SD) och Britt-Marie Canhasi (SD) föreslår i en motion att regionstyrelsen ges i uppdrag att utreda och därefter införa en policy för neutral personalklädkod som innefattar ett generellt förbud mot religiösa, filosofiska och politiska symboler i Region Stockholms verksamheter.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regionrådsberedningens skrivelse.

Regionrådsberedningens motivering

Region Stockholm strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare som klarar kompetensförsörjningen. För att lyckas med detta är det viktigt att regionen uppfattas som välkomnande för alla medarbetare oavsett bakgrund eller trosuppfattning.

Ett införande av en policy för neutral personalklädkod som innefattar ett generellt förbud mot religiösa, filosofiska och politiska symboler skulle strida mot såväl lagstiftning som Region Stockholms egna riktlinjer. Dessutom är skyddet för religionsfrihet och förbudet mot diskriminering starkt och det är enligt svensk lag inte tillåtet med indirekt diskriminering där en formellt neutralt formulerad regel i praktiken enbart träffar individer med en viss religiös tro. En policy måste både ha ett berättigat syfte och att de medel som används för att uppnå detta behöver vara lämpliga och nödvändiga.

Vad gäller regionens krav på vårdgivare och klädsel utgår denna från vårdhygieniska aspekter. Medarbetare är skyldiga att följa dessa krav. I övrigt är arbetsgivarna skyldig att erbjuda klädsel som möjliggör en god

arbetsmiljö avseende bekvämlighet, ändamålsenlighet och säkerhet. Samtidigt är det viktigt att klädseln på arbetsplatser är neutral, så att ingen patients, anhörigs eller brukares förtroende för Region Stockholm och verksamheterna rubbas.

Beslutsunderlag

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
2. Motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om införande av neutral klädkod i Region Stockholms verksamheter
3. Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande den 13 april 2021
4. Trafiknämndens yttrande den 18 maj 2021

Irene Svenonius

Regionledningskontoret
Martina Jonsson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-01-31

RS 2020-0953

Regionstyrelsen

Motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om införande av neutral klädkod i Region Stockholms verksamheter

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Gabriel Kroon (SD) och Britt-Marie Canhasi (SD) föreslår i en motion att regionstyrelsen ges i uppdrag att utreda och därefter införa en policy för neutral personalklädkod som innefattar ett generellt förbud mot religiösa, filosofiska och politiska symboler i Region Stockholms verksamheter.

Regionledningskontoret konstaterar att införande av en policy för neutral personalklädkod som innefattar ett generellt förbud mot religiösa, filosofiska och politiska symboler skulle strida mot såväl lagstiftning som Region Stockholms egna riktlinjer och att motionen bör därför anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Bakgrund

Gabriel Kroon (SD) och Britt-Marie Canhasi (SD) föreslår i en motion att regionstyrelsen ges i uppdrag att utreda och därefter införa en policy för neutral personalklädkod som innefattar ett generellt förbud mot religiösa, filosofiska och politiska symboler i Region Stockholms verksamheter.

Motionen har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden och trafiknämnden.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Region Stockholm är en av Sveriges största arbetsgivare och har 46 000 medarbetare. För att klara kompetensförsörjningen på kort och lång sikt är det av vikt att Region Stockholm uppfattas som en attraktiv och inkluderande arbetsgivare som välkomnar medarbetare oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller ålder.

Religionsfriheten tillhör grundläggande fri- och rättigheter och finns reglerad i Regeringsformen. När det kommer till religionsfrihet i arbetslivet reglerar till exempel Diskrimineringslagen (2008:567) skyddet för medarbetare och EU-lagstiftning påverkar arbetstagares diskrimineringsskydd i Sverige.

Förutom starkt lagförbud mot direkt diskriminering i Sverige är det enligt svensk lag inte tillåtet med indirekt diskriminering där en formellt neutralt formulerad regel i praktiken enbart träffar individer med en viss religiös tro. En policy måste både ha ett berättigat syfte och att de medel som används för att uppnå detta är lämpliga och nödvändiga.

Regionens krav på vårdgivare utgår från vårdhygieniska krav på klädsel i patientmötet såsom kort ärmlängd, tvättrutiner för plagg, förbud mot klockor och smycken på händer och underarmar enligt Socialstyrelsens författningssamling SOSFS 2015:10. I övrigt är arbetsgivarna skyldig att erbjuda klädsel som möjliggör en god arbetsmiljö avseende bekvämlighet, ändamålsenlighet och säkerhet. Ett exempel på det kan vara att tillhandahålla ett tubliknande plagg som kan användas istället för huvudduk för att undvika olyckor där en huvudduk kan fastna och strypa bäraren.

Skyddet för religionsfrihet och förbudet mot diskriminering är starkt. I arbetsdomstolen har det 2018 prövats om en policy om att alla skulle hälsa i hand uppfyllde kraven om att ha ett berättigat syfte och de föreslagna medlen var lämpliga och nödvändiga. I detta fall fann domstolen att även om syftet var berättigat var inte policyn nödvändig eller önskvärd då den förväntades enbart missgynna vissa muslimer.

Det är rimligt att jämställa en policy om neutral klädkod med detta prövade fall, där oavsett syftet är klädkod varken lämpligt eller nödvändigt för att uppnå detta. I praktiken skulle detta framför allt missgynna muslimska kvinnor som bär huvudduk eller slöja. Det är därför sannolikt att en sådan policy skulle utgöra indirekt diskriminering, vilket strider mot svensk lag. Med bakgrund och hänsyn till ovanstående är det dock viktigt att tjänstedräkter är neutrala så att ingen patients, anhörigs eller brukares förtroendet för medarbetare inom Region Stockholm påverkas.

Region Stockholms medarbetare är alla omfattade av såväl Region Stockholms medarbetarpolicy (RS 2019-1060) som Region Stockholms riktlinjer mot kränkande särbehandling (RS 2019-0446). Riktlinjen mot kränkande särbehandling slår fast att ” Region Stockholm ska vara en inkluderande arbetsgivare som tar tillvara medarbetarnas förmågor och kompetenser. Vi värdesätter olikheter, lyfter fram varandra och bemöter alla med respekt. Alla arbetsplatser inom Region Stockholm ska vara fria från alla former av kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier”.

Regionledningskontoret delar hälso- och sjukvårdsnämndens bedömning om att ett generellt förbud skulle strida mot såväl svensk lagstiftning som EU-rätt.

Trafiknämnden har också yttrat sig i frågan och de konstaterar att frågan om arbetsklädsel är en fråga för respektive arbetsgivare.

Att införa en policy för neutral personalklädkod som innefattar ett generellt förbud mot religiösa, filosofiska och politiska symboler skulle strida mot såväl EU-lagstiftning, svensk lagstiftning som Region Stockholms egna riktlinjer och motionen ska med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande anses vara besvarad.

Ekonomiska konsekvenser
Förslag till beslut medför inte några ekonomiska konsekvenser.

Katarina Holmgren
Tf. regiondirektör

Ulrika Sundquist
HR-direktör

Beslutsunderlag

1. Motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om införande av neutral klädkod i Region Stockholms verksamheter
2. Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande den 13 april 2021
3. Trafiknämndens yttrande den 18 maj 2021

Beslutsexpediering

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden
2. Trafiknämnden

Godkänd av Katarina Holmgren, 2022-01-31

Region Stockholm

MOTION
2020-12-08

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

Motion av Gabriel Kroon och Britt-Mari Canhasi om införande av neutral klädkod i Regions Stockholms verksamheter

Region Stockholm är en av Sveriges största arbetsgivare med drygt 40 000 anställda i offentligt finansierad verksamhet och har ett särskilt ansvar att förhålla sig neutralt och professionellt. Anställda i Region Stockholm möter dagligen unika och oliktänkande människor ofta i en beroendesituation.

I en beroendesituation är det olämpligt att anställda signalerar personliga ställningstaganden som riskerar att väcka olust och oro för att som patient bli bedömd utifrån andra lojaliteter än vad vårdsituationen föranleder. Det riskerar leda till minskat förtroende för professionen. Att anställda bär synliga politiska, filosofiska eller religiösa symboler som riskerar signalera avgränsning från andra individer eller grupper är därför olämpligt.

Det är viktigt att Region Stockholm tydliggör hur anställda i Region Stockholm ska uppfattas av invånarna, men även mellan anställda. Alla anställda, patienter och kunder kan behandlas lika genom införande av en neutral klädkod, som kan bidra till gemensamma normer, markera samhörighet och underlätta kommunikation mellan människor. Den gemensamma klädkoden bör i enlighet med tidigare prövningar i exempelvis EU-domstolen, tillämpas när anställda hos Region Stockholm möter externa kunder och patienter.

Genom att Region Stockholm inför en neutral klädkod tar det offentliga en aktiv och normativ principiell ställning för jämställdhet och likabehandling gentemot såväl patienter som anställda.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

Regionstyrelsen ges i uppdrag att utreda och därefter införa en policy för neutral personalklädkod som innefattar ett generellt förbud mot religiösa, filosofiska och politiska symboler i Region Stockholms kundbemötande verksamheter.

MOTION
2020-12-08

Gabriel Kroon (SD)

Britt-Mari Canhasi (SD)

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden

PROTOKOLLSUTDRAG
2021-04-13

§ 111

Yttrande över motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om införande av neutral klädkod i Regions Stockholms verksamheter

HSN 2021-0133

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2020:77. I motionen föreslår Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) att regionstyrelsen ska utreda och därefter införa en policy för neutral personalklädkod som innefattar ett generellt förbud mot religiösa, filosofiska och politiska symboler i Region Stockholms kundbemötande verksamheter.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD)

Yrkande

1. Ordförande Anna Starbrink (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2. Gabriel Kroon (SD) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer proposition på förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2020:77 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Reservation

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet.

Paragrafen är justerad

Expedieras till

Regionstyrelsen
Akten

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Kunskapsstyrning och -stöd
Ameli Norling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-03-23

HSN 2021-0133

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om införande av neutral klädkod i Regions Stockholms verksamheter

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2020:77. I motionen föreslår Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) att regionstyrelsen ska utreda och därefter införa en policy för neutral personalklädkod som innefattar ett generellt förbud mot religiösa, filosofiska och politiska symboler i Region Stockholms kundbemötande verksamheter.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2020:77 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Religionsfriheten tillhör grundläggande fri- och rättigheter och finns reglerad i Regeringsformen. När det kommer till religionsfrihet i arbetslivet reglerar till exempel Diskrimineringslagen en sådan situation, även Europakonventionen reglerar arbetstagares skydd i Sverige. Arbetsgivares möjlighet att begränsa arbetstagarnas val av klädsel innefattande religiösa, filosofiska och politiska symboler har prövats i EU

domstolen 2017. Fallet rörde en privat arbetsgivares policy om förbud mot religiösa symboler där en muslimsk kvinna blivit avskedad då hon burit slöja i strid mot policyn. Domstolen fann att detta inte utgjorde direkt diskriminering då policyn var neutral och gällde alla anställda konsekvent. Förutom starkt lagförbud mot direkt diskriminering i Sverige är det enligt svensk lag inte tillåtet med indirekt diskriminering där en formellt neutralt formulerad regel i praktiken enbart träffar individer med en viss religiös tro. En policy måste både ha ett berättigat syfte och att de medel som används för att uppnå detta är lämpliga och nödvändiga.

Regionens krav på vårdgivare utgår från vårdhygieniska krav på klädsel i patientmötet såsom kort ärmlängd, tvättrutiner för plagg, förbud mot klockor och smycken på händer och underarmar enligt Socialstyrelsens författningssamling SOSFS 2015:10. I övrigt är arbetsgivarna skyldig att erbjuda klädsel som möjliggör en god arbetsmiljö avseende bekvämlighet, ändamålsenlighet och säkerhet. Ett exempel på det kan vara att tillhandahålla ett tubliknande plagg som kan användas istället för huvudduk för att undvika olyckor där en huvudduk kan fastna och strypa bäraren.

Överväganden
Diskrimineringslagen innehåller en bestämmelse om förbud mot diskriminering när offentligt anställda möter allmänheten. De som omfattas av förbudet är anställda inom stat, kommun och landsting. Förbudet gäller framförallt hur anställda bemöter allmänheten när de ger upplysningar, vägledning, råd eller annan sådan hjälp. Denna lag är ett starkt ställningstagande för jämställdhet och likabehandling gentemot patienter och anställda.

Skyddet för religionsfrihet och förbudet mot diskriminering är starkt. I arbetsdomstolen har det 2018 prövats om en policy om att alla skulle hälsa i hand uppfyllde kraven om att ha ett berättigat syfte och de föreslagna medlen var lämpliga och nödvändiga. I detta fall fann domstolen att även om syftet var berättigat var inte policyn nödvändig eller önskvärd då den förväntades enbart missgynna vissa muslimer.

Det är rimligt att jämställa en policy om neutral klädkod med detta prövade fall, där oavsett syftet är klädkod varken lämpligt eller nödvändigt för att uppnå detta. I praktiken skulle detta framför allt missgynna muslimska kvinnor som bär huvudduk eller slöja. Det är därför sannolikt att en sådan policy utgör indirekt diskriminering vilket strider mot svensk lag. Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår därför att motionen bör avslås.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget till beslut förväntas inte ha några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget till beslut förväntas inte ha några konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget till beslut förväntas inte ha några konsekvenser för jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget till beslut förväntas ha oförändrade effekter på miljön.

Administrativa konsekvenser
Förslaget till beslut förväntas inte ha några konsekvenser för administration.

Johan Bratt
Tf. hälso- och sjukvårdsdirektör

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Johan Bratt, 2021-03-23

Region Stockholm
Trafiknämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Nr 6/2021

Sammanträdesdatum
2021-05-18

Datum för justering: 2021-06-15
Datum för anslag: 2021-06-15

Kristoffer Tamsons (M)
Jens Sjöström (S)

Yttrande över motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om införande av neutral klädkod i Region Stockholms verksamheter
(TN 2021-0086)

I ärendet förelåg tjänsteutlåtande daterat den 25 april 2021 från förvaltningschefen för trafikförvaltningen.

YRKANDE

1. Ordföranden yrkade bifall till förvaltningschefens förslag till beslut.
2. SD-ledamoten yrkade att nämnden ska föreslå att motionen bifalls.

Ordföranden ställde proposition på yrkandena och fann att nämnden beslutade i enlighet med förvaltningschefens förslag till beslut.

BESLUT

Trafiknämnden beslutade följande.

1. Föreliggande förslag till yttrande godkänns och översänds till regionledningskontoret.

RESERATION

SD-ledamoten reserverade sig mot beslutet att inte bifalla förslag i enlighet med motionen.

EXPEDIERAS TILL

Regionledningskontoret

Vid protokollet
Karoline Sandar

Trafikförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-04-25

Ärende
TN 2021-0086

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Sara Catoni
070-7861937
sara.catoni@sll.se

Trafiknämnden
2021-05-18, punkt 21

Yttrande över motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om införande av neutral klädkod i Regions Stockholms verksamheter

Ärendebeskrivning

I motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) föreslås regionfullmäktige ge regionstyrelsen i uppdrag att utreda och därefter införa en policy för neutral personalklädkod som innefattar ett generellt förbud mot religiösa, filosofiska och politiska symboler i Region Stockholms kundbemötande verksamheter. Ärendet innehåller förslag till yttrande över motionen.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande

Motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om införande av neutral klädkod i Regions Stockholms verksamheter

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta följande.

1 Föreliggande förslag till yttrande godkänns och översänds till regionstyrelsens förvaltning.

2 Paragrafen justeras omedelbart.

Förslag och motivering

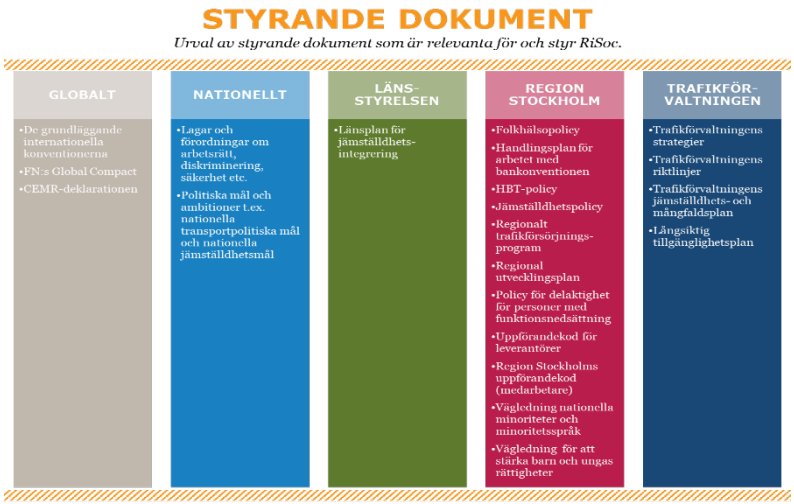
Motionen
Motionärerna Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) skriver i motionen att Region Stockholm, som är en av Sveriges största arbetsgivare, har ett särskilt ansvar att förhålla sig neutralt och professionellt. Anställda i Region Stockholm möter dagligen unika och oliktänkande människor ofta i en beroendesituation. Motionärerna anger att det är olämpligt att anställda signalerar personliga ställningstaganden som riskerar att väcka olust och oro för att som patient bli bedömd utifrån andra lojaliteter än vad vårdsituationen föranleder. Motionärerna menar att det riskerar leda till minskat förtroende för professionen.

Motionärerna framhåller att alla anställda, patienter och kunder kan behandlas lika genom införande av en neutral klädkod, som kan bidra till gemensamma normer, markera samhörighet och underlätta kommunikation mellan människor. Den gemensamma klädkoden bör i enlighet med tidigare prövningar i exempelvis EU-domstolen, tillämpas när anställda hos Region Stockholm möter externa kunder och patienter. Motionärerna menar att genom att Region Stockholm inför en neutral klädkod tar det offentliga en aktiv och normativ principiell ställning för jämställdhet och likabehandling gentemot såväl patienter som anställda.

Mot ovanstående bakgrund föreslås därför i motionen att regionfullmäktige beslutar ge regionstyrelsen i uppdrag att utreda och därefter införa en policy för neutral personalklädkod som innefattar ett generellt förbud mot religiösa, filosofiska och politiska symboler i Region Stockholms kundbemötande verksamheter.

Överväganden och motivering
Region Stockholm har en hög målsättning inom social hållbarhet. Det åligger alla verksamheter att arbeta proaktivt för att länets invånare ska behandlas likvärdigt och individuellt, och att ingen diskrimineras på grund av kön, ålder, sexuell läggning, könsidentitet, religion, etnisk eller kulturell bakgrund, funktionsnedsättning eller andra individuella egenskaper.

Inom trafikförvaltningen fördjupas och detaljeras styrningen utifrån de ramar som finns globalt, nationellt och regionalt. Bilden nedan är ett urval av gällande (december 2020) styrdokument inom social hållbarhet.

Region Stockholm har antagit en ny medarbetarpolicy som ersätter den tidigare personalpolicyn. Den nya medarbetarpolicyn baseras på våra regionsgemensamma värderingar och tydliggör bland annat ansvaret för att säkerställa nolltolerans mot förekomst av kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier.

Trafikförvaltningen ställer inte några uttryckliga krav rörande klädsel i ingångna trafikavtal. Däremot finns t.ex. krav på att personalen alltid ska ge ett propert och vårdat intryck samt på att trafikutövarens personal ska ha mycket goda kunskaper och färdigheter i kundservice och kundbemötande. Frågor rörande arbetsklädsel är en arbetsgivarfråga för våra trafikoperatörer och andra leverantörer av kundnära tjänster, och de har i sin arbetsgivarroll möjlighet att införa särskilda klädkoder eller annars reglera klädseln i arbetet.

Ett aktivt arbete för trygghet, jämställdhet och likabehandling och mot diskriminering är självklart och centralt inom ramen för dagens avtal och regelverk.

David Lagneholm
Förvaltningschef

Sara Catoni
AvdC Ledningsstaben